

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

ODDZIAŁ W PRUSZCZU GDAŃSKIM

**ZASADY OBROTU GRUNTAMI ROLNYMI ORAZ DZIAŁANIA KOWR
WSPIERAJĄCE ROZWÓJ SEKTORA ROLNO-SPOŻYWCZEGO**

Stare Pole, 06 grudnia 2023 roku

Zgodnie z treścią art. 23 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, podstawą ustroju rolnego jest **gospodarstwo rodzinne**.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 UKUR gospodarstwo rodzinne zostało prawnie zdefiniowane jako prowadzone przez rolnika indywidualnego gospodarstwo rolne, w którym łączna powierzchnia użytków rolnych jest nie większa niż 300 ha.

Grunt rolny traktować należy jako **dobro publiczne**, a gospodarowanie tymi gruntami jest poddane szczególnym regulacjom prawnym, które mają na celu wzmocnienie ochrony i rozwój gospodarstw rodzinnych oraz realizację zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa, a w szczególności w zakresie tworzenia oraz poprawy struktury obszarowej gospodarstw rodzinnych.

Zasady obrotu gruntami rolnymi

Nieruchomości rolne są **najważniejszym środkiem produkcji**, którego celem i funkcją jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego w kraju, a te zaliczamy do podstawowych i elementarnych zobowiązań państwa wobec swoich obywateli.

Właściwości umożliwiające rolnicze wykorzystanie gruntów nie mają charakteru powszechnego, trwałego i niezmiennego.

Postęp cywilizacyjny, procesy urbanizacyjne oraz zmiany klimatyczne powodują, że zasoby gruntów rolnych dość **szybko maleją** wskutek zmian ich przeznaczenia, degradacji właściwości produkcyjnych bądź całkowitej dewastacji środowiska.

Z tych względów grunty rolne traktować należy jako **NIEPOMNAŻALNE** dobro publiczne i jako takie powinny być poddane szczególnym regulacjom prawnym.

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d.)

Przepisy ustalające zasady i tryb obrotu nieruchomościami rolnymi posiadają ochronny charakter i pozwalają na właściwą dystrybucję nieruchomości rolnych, jako niepomnażalnego dobra publicznego.

- ☐ Prawna ochrona z reguły powinna być realizowana jako **ochrona ilościowa** mająca na celu utrzymanie istniejącego areалу gruntów rolnych i zapewnienie ich właściwego wykorzystania,
- ☐ oraz jako **ochrona jakościowa**, której celem jest nie pogarszanie właściwości produkcyjnych gleb oraz przywracanie utraconych właściwości gruntom rolnym.

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d)

- Uregulowania objęte ustawą z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2569, z późn. zm.) – zwaną dalej UKUR – stanowią **jeden z elementów polityki rolnej państwa prowadzonej m.in. w trosce o zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego obywateli oraz sprzyjanie rozwojowi obszarów wiejskich, w szczególności gospodarstw rodzinnych**. Przepisy UKUR, wraz z kolejnymi jej nowelizacjami, miały na celu wzmocnienie ochrony i rozwoju gospodarstw rodzinnych, zapewnienie właściwego zagospodarowania gruntów rolnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz wspieranie zrównoważonego rolnictwa prowadzonego w zgodzie z wymogami dobrej praktyki rolniczej i ochrony środowiska.

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d)

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa realizuje m.in. zadania określone w ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego związane z:

- 1)poprawą struktury obszarowej gospodarstw rolnych,
- 2)przeciwdziałaniem nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych,
- 3)zapewnieniem prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach,
- 4)wspieraniem rozwoju obszarów wiejskich,
- 5)wdrażaniem i stosowaniem instrumentów wsparcia rolnictwa,
- 6)aktywną polityką rolną państwa.

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d)

- Na podstawie przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego KOWR **mógł** m.in. nabywać nieruchomości rolne **na rynku prywatnym**. Nabyte nieruchomości weszły w skład Zasobu WRSP, a następnie były przeznaczane **głównie na powiększanie** przez miejscowych rolników indywidualnych ich gospodarstw rodzinnych.
- Ustawa, dając prawne podstawy nabywania nieruchomości rolnych do Zasobu WRSP, spowodowała zwiększenie zakresu oddziaływania państwa na politykę rolną kraju. Przepisy ustawy umożliwiają m.in. wykorzystanie gruntów rolnych pochodzących z obrotu prywatnego do wspierania pozytywnych przemian strukturalnych w rolnictwie oraz wprowadzają mechanizmy wspomagające rozwój gospodarstw rodzinnych.

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d)

- Innym aspektem aktywnej polityki państwa w dziedzinie rolnictwa jest uczestnictwo – **w charakterze właściciela** – w gospodarowaniu nieruchomościami należącymi do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.
- Własność nieruchomości ma zapewniać państwu odpowiednią kontrolę nad sposobem ich rzeczywistego wykorzystywania, w zgodzie z interesem społecznym i polityką w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego kraju oraz sprzyjania rozwojowi obszarów wiejskich. Rozwój sektora rolno-spożywczego jest jednym z głównych czynników determinujących bezpieczeństwo żywnościowe i wzrost gospodarczy kraju.

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d)

1 maja 2016 r. miało 12 lat członkostwa Polski i w Unii Europejskiej zakończył się z tą datą okres ochronny na zakup polskiej ziemi rolnej przez cudzoziemców.

Istniało zagrożenie, że ziemia rolna w Polsce będzie przedmiotem wzmożonego zainteresowania nabywców z innych krajów Unii Europejskiej, zwłaszcza tych, w których ceny ziemi rolnej są znacznie wyższe niż w Polsce, oraz gdzie istnieją silne bariery prawne uniemożliwiające nabycie ziemi rolnej przez cudzoziemców, a także przez własnych obywateli, niebędących rolnikami.

W związku z tym ustawodawca postanowił, aby w najbliższych latach następujących po 2016 r. – co do zasady – pozostawała nieuszczuplona pula nieruchomości znajdująca się w dyspozycji państwowej w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa i wprowadził stosowne rozwiązania prawne.

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d)

Uznano, że konieczna jest interwencja ustawodawcy „zabezpieczająca interes narodowy i eliminująca patologię braku kontroli nad zasobami ziemi rolnej w Polsce”.

Zatem zasadniczym elementem przeciwdziałania spekulacyjnemu wykupywaniu nieruchomości rolnych i zagwarantowaniu ich wykorzystania na cele rolnicze jest poddanie obrotu nieruchomościami rolnymi **ściślejszej kontroli i pewnym ograniczeniom**. Z tego względu w projekcie ustawy proponuje się wstrzymanie sprzedaży nieruchomości albo ich części wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d)

Ustawa z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 507, z późn. zm.)

wzmocniła ochronę ziemi rolniczej w Polsce przed jej spekulacyjnym wykupywaniem przez osoby krajowe i zagraniczne, które nie gwarantują zgodnego z interesem społecznym wykorzystania nabytej ziemi na cele rolnicze. Obowiązujące wcześniej w tej materii przepisy prawne w żaden sposób nie przeciwdziałały spekulacyjnemu wykupywaniu nieruchomości rolnych i nie gwarantowały wykorzystania nabytych nieruchomości na cele rolnicze.

Istotą przyjętych rozwiązań było wstrzymanie sprzedaży nieruchomości – w całości lub części – wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w okresie do 30 kwietnia 2026 r.

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d)

W ustawie wprowadzono **kilka wyjątków** od ogólnej zasady, motywując te wyłączenia:

- 1) przeznaczeniem nieruchomości na cele inne niż rolne (MPZP),
- 2) rozwojem specjalnych stref ekonomicznych,
- 3) zaspokojeniem potrzeb mieszkaniowych ludności (wyłączenie dotyczące domów, lokali mieszkalnych, budynków gospodarczych i garaży wraz z niezbędnymi gruntami oraz ogródków przydomowych),
- 4) bagatelny charakterem transakcji (dopuszczono sprzedaż nieruchomości rolnych o powierzchni **do 2 ha**).

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d)

W ustawie przewidziano także możliwość sprzedaży nieruchomości w całości lub w części wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa **wyłącznie za zgodą ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, jeśli za sprzedażą przemawiają względy społeczno-gospodarcze inne niż wymienione w wyłączeniach spod stosowania ustawy.**

Ustawa dokonała także nowelizacji ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego. Ustawodawca wprowadził ograniczenie podmiotowe i obszarowe w zakresie nabywania nieruchomości rolnych. Poddano **reglamentacji** obrót nieruchomościami rolnymi na rynku prywatnym poprzez wprowadzenie podstawowej zasady, zgodnie z którą nabywcą nieruchomości rolnej może być wyłącznie rolnik indywidualny. Ustalono również górną normę obszarową odnośnie do użytków rolnych w gospodarstwie rodzinnym – łączna powierzchnia nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rodzinnego nabywcy nie może przekraczać powierzchni 300 ha.

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d)

Przewidziano wyjątki od ograniczeń.

Nabywcami nieruchomości rolnej mogą być między innymi:

- osoby bliskie zbywcy,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- Skarb Państwa lub działające na jego rzecz agencje,
- osoby prawne działające na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz gwarancjach wolności sumienia i wyznania,
- parki narodowe.

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d)

Można też nabyć nieruchomości rolne za zgodą Dyrektora Generalnego KOWR wyrażoną w drodze decyzji administracyjnej, jeżeli zbywca wykaże, że nie było możliwości przeniesienia własności nieruchomości na rzecz ww. podmiotów oraz nabywca daje rękojmię należytego prowadzenia działalności rolniczej, jak również w wyniku nabycia nie dojdzie do nadmiernej koncentracji gruntów rolnych.

Organem wyższego stopnia jest minister do spraw rozwoju wsi.

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d)

Istotną regulacją pozwalającą na interwencję na rynku nieruchomości rolnych jest **przysługujące Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa prawo pierwokupu i nabycia nieruchomości.**

Prawo nabycia nieruchomości rolnej przysługuje w wypadku, jeżeli nabycie danej nieruchomości rolnej następuje w wyniku:

- zawarcia umowy innej niż umowa sprzedaży lub
- jednostronnej czynności prawnej lub
- orzeczenia sądu albo organu administracji publicznej albo orzeczenia sądu lub organu egzekucyjnego wydanego na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym, lub
- innej czynności prawnej lub innego zdarzenia prawnego (w tym zasiedzenia, dziedziczenia oraz zapisu windykacyjnego, podziału, przekształcenia bądź łączenia spółek handlowych).

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d)

Powyższe uprawnienia (tj. prawo pierwokupu i prawo nabycia) polegają na tym, iż w wypadkach określonych w ustawie KOWR przysługuje prawo „wejścia” w miejsce nabywcy i nabycia nieruchomości na warunkach określonych (m.in. przez strony umowy) oraz za zapłatą ceny danej nieruchomości rolnej.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa może skorzystać z prawa pierwokupu i prawa nabycia (tj. złożyć oświadczenie o nabyciu danej nieruchomości rolnej) w terminie miesiąca od otrzymania warunkowej umowy sprzedaży lub stosownego zawiadomienia.

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d)

W przypadku zmiany wspólnika lub przystąpienia nowego wspólnika do spółki osobowej w rozumieniu Kodeksu spółek handlowych, która jest właścicielem nieruchomości rolnej – KOWR, działający na rzecz Skarbu Państwa, może złożyć oświadczenie o nabyciu tej nieruchomości za zapłatą równowartości pieniężnej odpowiadającej wartości rynkowej nieruchomości.

Podobne uprawnienie przysługuje KOWR, jeżeli nabycie nieruchomości rolnej następuje w wyniku zawarcia umowy innej niż umowa sprzedaży lub jednostronnej czynności prawnej, lub orzeczenia sądu albo organu egzekucyjnego, wydanego na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym, lub innego zdarzenia prawnego, w szczególności podziału, przekształcenia bądź łączenia spółek handlowych. Rozwiązanie to służy uściśleniu kontroli KOWR i rozszerzeniu jej zakresu nie tylko do sprzedaży nieruchomości rolnych, ale również do innych czynności prawnych i zdarzeń prawnych, które w konsekwencji mogą doprowadzić do zmiany osoby właściciela nieruchomości rolnej.

Zasady obrotu gruntami rolnymi (c.d)

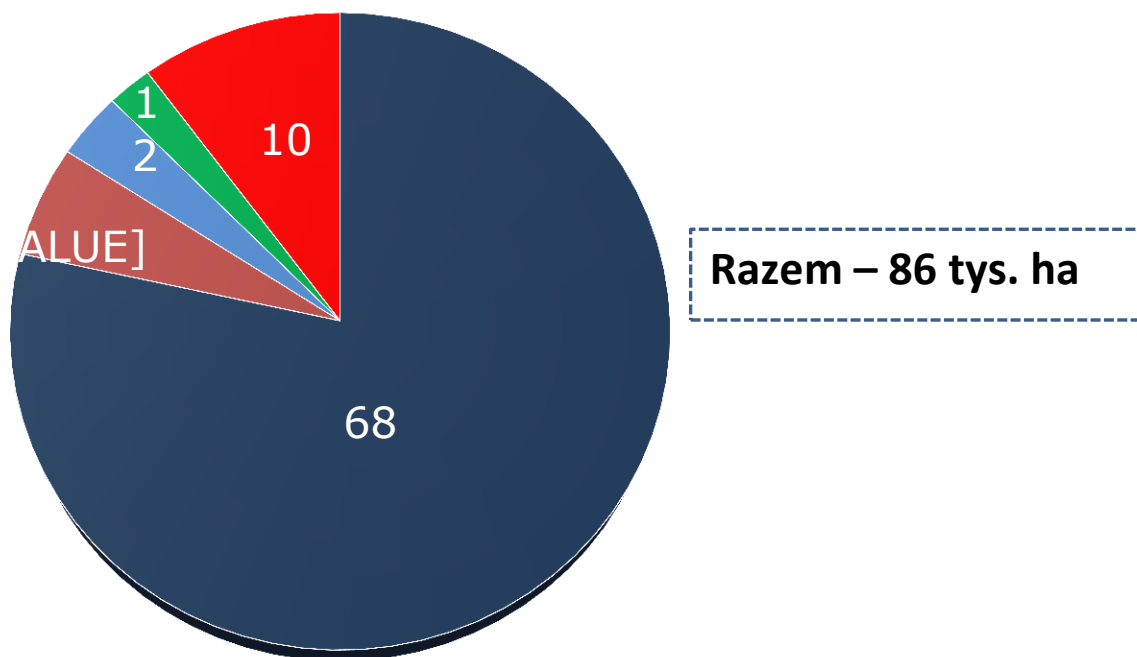
Jest również możliwość **pierwokupu przez KOWR akcji i udziałów** w spółkach prawa handlowego, które są właścicielami nieruchomości rolnych, w przypadku ich sprzedaży. Nie dotyczy to spółek notowanych na giełdzie.

Należy zwrócić uwagę, że po wprowadzeniu przez Polskę przepisów o ochronie gruntów rolnych będących w posiadaniu spółek prawa handlowego inne kraje UE (**Francja, Niemcy**) oceniły pozytywnie konieczność stosowania tych przepisów i wprowadziły w swoich krajach podobne rozwiązania.

PRZEJĘCIE I STAN ZASOBU

Powierzchnia ogółem przejęta do Zasobu WRSP	429 tys. ha
Trwałe rozdysponowanie	343 tys. ha
Powierzchnia w Zasobie	86 tys. ha
w tym:	
w dzierżawie	68 tys. ha
w wieczystym użytkowaniu	5 tys. ha
grunty "obce" w Zasobie	2 tys. ha
w pozostałym rozdysponowaniu	1 tys. ha
oczekujące na zagospodarowanie	10 tys. ha

ROZDYSPONOWANIE ZASOBU WRSP

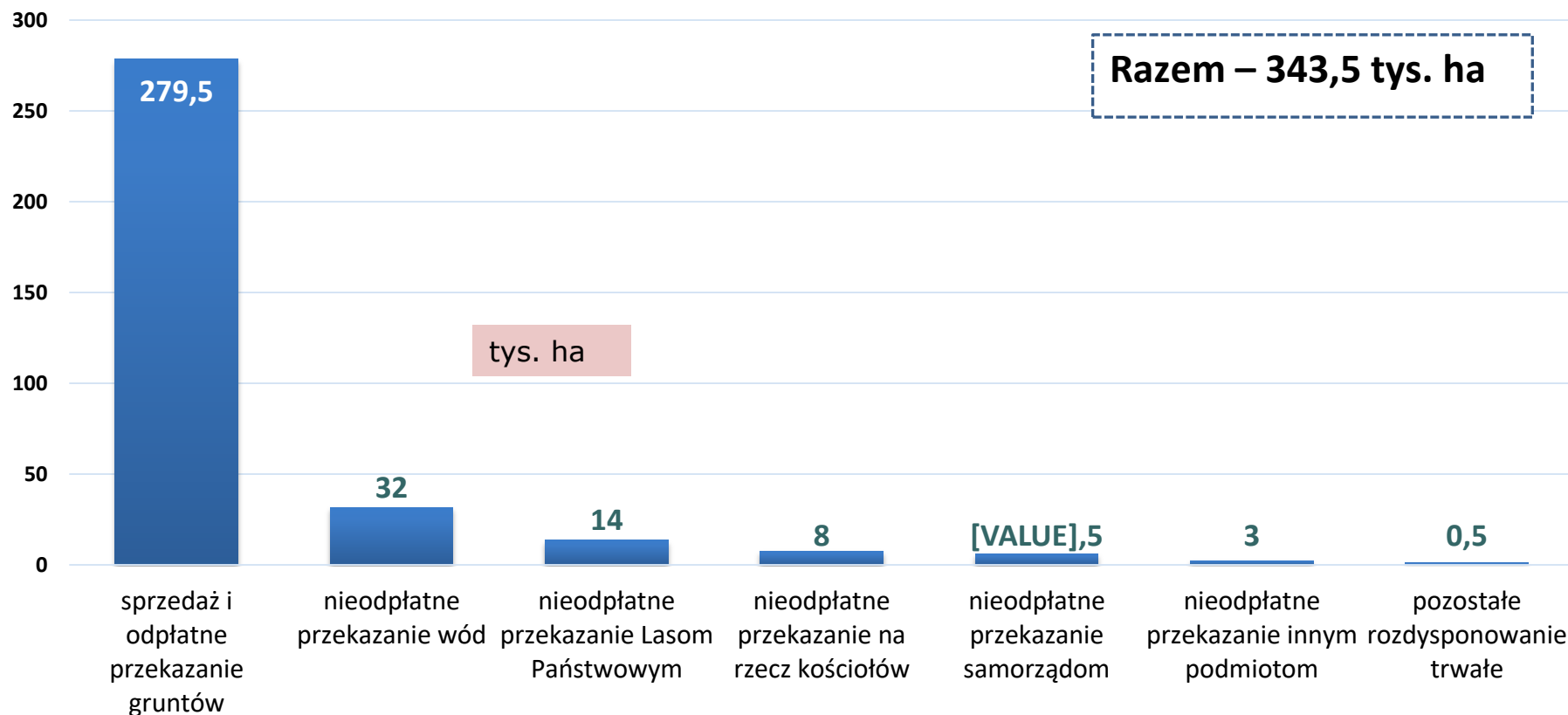

- dzierżawa
- wieczyste użytkowanie
- grunty "obce"
- inne
- oczekujące na zagospodarowanie

FORMY ROZDYSPONOWANIA TRWAŁEGO

FORMA ZAGOSPODAROWANIA	POWIERZCHNIA (HA)
sprzedaż i odpłatne przekazanie gruntów	279 576
protokolarne przekazanie wód	32 470
nieodpłatne przekazanie Lasom Państwowym	13 811
nieodpłatne przekazanie na rzecz kościelnych osób prawnych	7 650
nieodpłatne przekazanie samorządom terytorialnym	6 393
nieodpłatne przekazanie innym podmiotom	3 275
pozostałe rozdysponowanie trwałe	412
Razem	343 587

FORMY ROZDYSPONOWANIA TRWAŁEGO

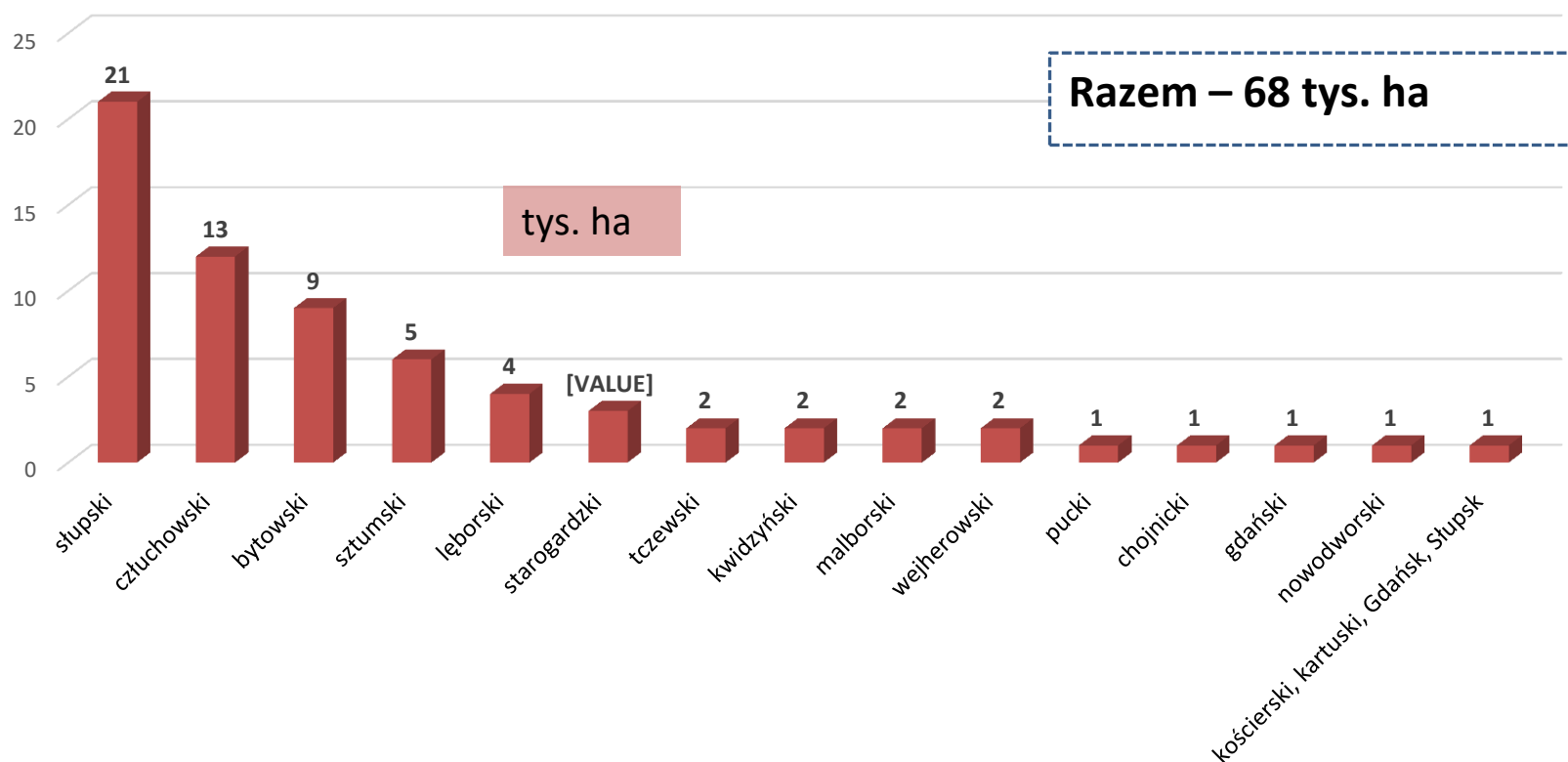
stan w dniu 31.10.2023 r.

STRUKTURA GRUNTÓW W DZIERŻAWIE

Zakres powierzchni gruntów w umowie w ha			Liczba umów	Powierzchnia gruntów w ha
0	-	0,9999	367	132
1	-	1,9999	310	443
2	-	4,9999	669	2 172
5	-	9,9999	472	3 435
10	-	19,9999	529	7 726
20	-	49,9999	409	11 733
50	-	99,9999	86	5 858
100	-	299,9999	70	12 758
300	-	499,9999	38	14 114
500	-	999,9999	12	7 759
1000		i więcej	2	2 300
Razem			2 964	68 430

stan w dniu 31.10.2023 r.

GRUNTY PRZEKAZANE W DZIERŻAWĘ WG POWIATÓW

ZAGOSPODAROWANIE ZASOBU WRSP W 2023 R.

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

PRZEJĘCIE DO ZASOBU WRSP W 2023 R.

Podstawa prawna	Powierzchnia (ha)
pierwokup art.4b ust.1 UOKUR	78,5800
pierwokup art.3 ust.4 UOKUR	17,7100
RAZEM	96,2900

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

ZAGOSPODAROWANIE ZASOBU WRSP W 2023 R.

FORMA ZAGOSPODAROWANIA	POWIERZCHNIA (HA)
przekazanie w dzierżawę	2 310
sprzedaż	159
nieodpłatne przekazanie	380
Razem	2 849

stan w dniu 31.10.2023 r.

STRUKTURA GRUNTÓW SPRZEDANYCH W 2023 R.

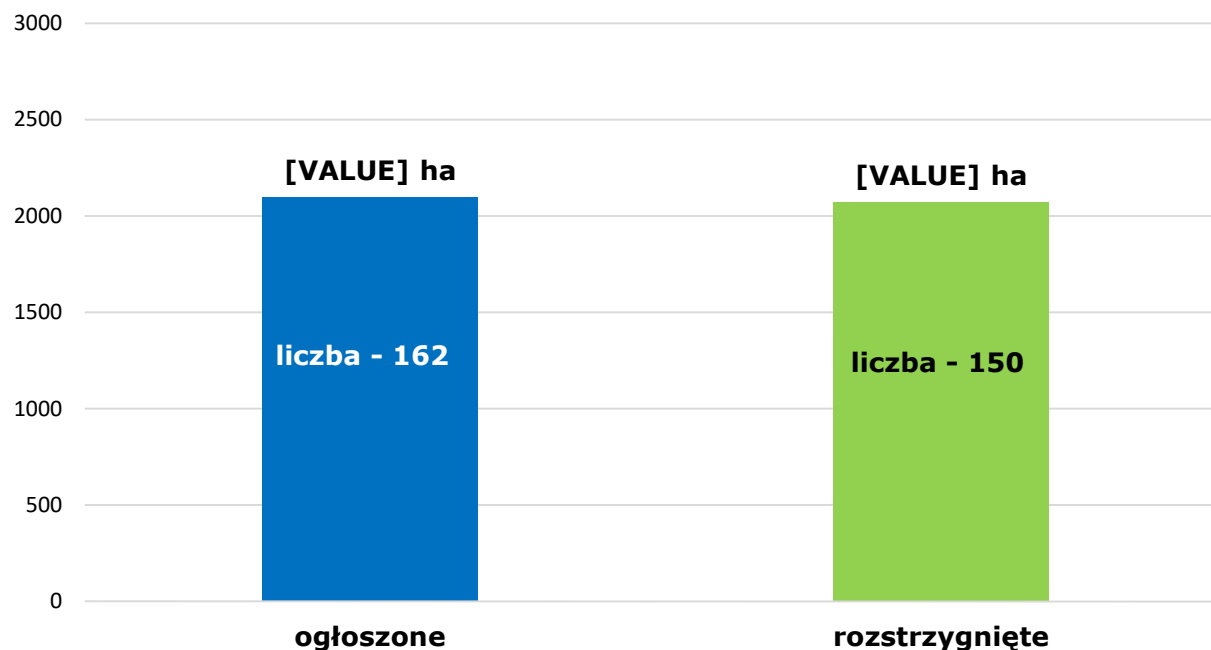
GRUPA OBSZAROWA (HA)	POWIERZCHNIA (HA)	LICZBA UMÓW
od 00.00 do 0.99	40,0092	133
od 01.00 do 1.99	32,6130	23
od 02.00 do 4.99	16,3595	5
od 05.00 do 9.99	5,1000	1
od 20.00 do 49.99	65,2133	2
RAZEM	159,2950	164

STRUKTURA GRUNTÓW PRZEKAZANYCH W DZIERŻAWĘ W 2023 R.

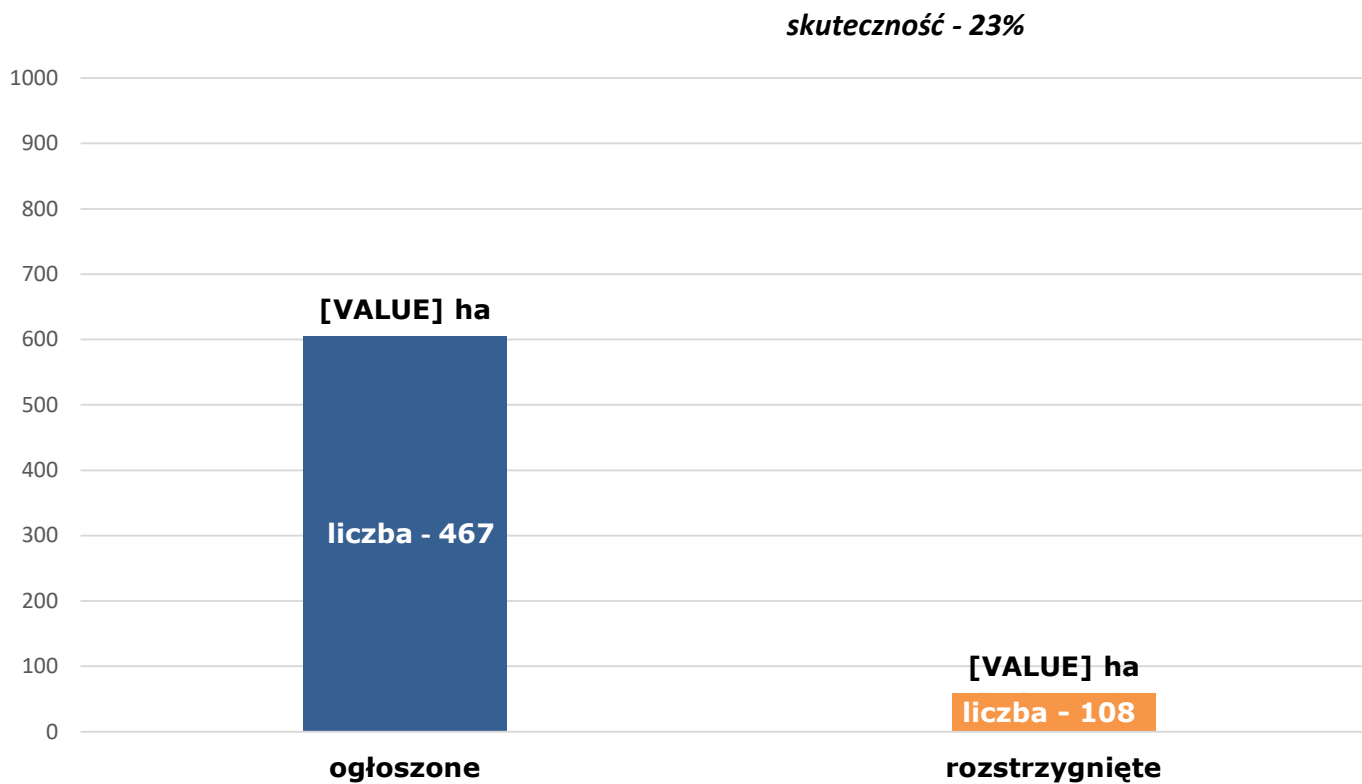
GRUPA OBSZAROWA (HA)	POWIERZCHNIA (HA)	LICZBA UMÓW	ŚREDNI CZYNSZ ZA 1 HA
od 00.00 do 0.99	2,7185	7	9
od 01.00 do 1.99	17,9102	11	6
od 02.00 do 4.99	122,2747	38	5
od 05.00 do 9.99	251,8718	34	8
od 10.00 do 19.99	643,7672	44	14
od 20.00 do 49.99	1203,0897	46	11
od 50.00 do 99.99	67,9188	1	29
RAZEM	2309,5509	181	12

PRZETARGI NA DZIERŻAWĘ W 2023 R. (liczba i powierzchnia)

skuteczność – 93%

PRZETARGI NA SPRZEDAŻ W 2023 R. (liczba i powierzchnia)

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

WYKONANIE PLANU SPRZEDAŻY I DZIERŻAWY W 2023 R.

FORMA ZAGOSPODAROWANIA	PLAN (HA)	WYKONANIE (HA)	WYKONANIE %
SPRZEDAŻ	400	159	40%
DZIERŻAWA	1800	2238	128%

stan w dniu 31.10.2023 r.

POSTĘPOWANIA UKUR W 2023 R.

Postępowania prowadzone na podstawie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego

(od 01 stycznia 2023r. do 31 października 2023 r.)

Liczba złożonych wniosków – **316 szt.**

Powierzchnia nieruchomości na które złożono wnioski – **4107,2316 ha**

Liczba wydanych decyzji – **283 szt.**

w tym:

- decyzje pozytywne – **242 szt.**

- decyzje o umorzeniu – **34 szt.**

- decyzje negatywne – **7 szt.**

- powierzchnia nieruchomości na którą zostały wydane decyzje – **3759,8377 ha**

Postępowania prowadzone na podstawie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego (c.d.)

(od 01 stycznia 2023r. do 31 października 2023 r.)

- Liczba umów warunkowych – **1236 szt.**
- Powierzchnia nieruchomości objętych umowami warunkowymi – **943,1759 ha**
- Liczba oświadczeń o skorzystaniu z prawa pierwokupu nieruchomości rolnej – **4 szt.**
- Powierzchnia objęta oświadczeniami KOWR o skorzystaniu z prawa pierwokupu –
23,3200 ha
- Liczba złożonych zawiadomień o nabyciu nieruchomości rolnych – **158 szt.**
- Powierzchnia nieruchomości rolnych, wymieniona w zawiadomieniach – **884,9260 ha**
- Liczba oświadczeń KOWR o skorzystaniu z prawa nabycia – **1 szt.**
- Powierzchnia objęta oświadczeniami KOWR o skorzystaniu z prawa nabycia –
78,5800 ha

NIEODPŁATNE PRZEKAZANIE MIENIA Z ZWRSP W 2023 R.

Nieodpłatne przekazywanie na własność mienia wchodzącego w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w 2023 r.

Liczba umów i powierzchnia [ha] zawartych w 2023r.:

1. Na rzecz jednostek samorządu terytorialnego: 30 umów na łączną pow. **17,6361 ha**
w tym:
 - w trybie art. 24 ust. 5 pkt 1 lit. c (realizacja inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań realizowanych przez te jednostki): **9 działek na łączną pow. 6,0194 ha,**
 - w trybie art. 24 ust. 5c (drogi): **55 działek na łączną pow. 10,0610 ha,**
 - w trybie art. 44 (grunty zabudowane obiektami infrastruktury technicznej towarzyszącej budynkom mieszkalnym): **11 działek na łączną pow. 1,4616 ha,**
 - w trybie art. 43 (lokale): **1 lokal – pow. udziału w działce 0,0941 ha,**
 - w trybie art. 24 ust. 5aa (zwrot do Zasobu): **2 umowy na pow. 10,8300 ha,**
2. Na rzecz Lasów Państwowych, w trybie art. 24 ust.4: 2 umowy – **10 działek na łączną pow. 12,44921 ha**

Nieodpłatne przekazywanie na własność mienia wchodzącego w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w 2023 r. (c.d.)

Wnioski w trakcie procedowania:

1. Na rzecz jednostek samorządu terytorialnego: **139 wniosków**,
w tym:
 - w trybie art. 24 ust. 5 pkt 1 lit. c (realizacja inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań realizowanych przez te jednostki – od 5 października 2023r. na cele służące wykonywaniu zadań realizowanych przez te jednostki): **81 wniosków**,
 - w trybie art. 24 ust. 5c (drogi): **55 wniosków**,
 - w trybie art. 44 (grunty zabudowane obiektami infrastruktury technicznej towarzyszącej budynkom mieszkalnym): **1 wniosek**,
 - w trybie art. 43 (lokale): **2 wnioski**,
2. Na rzecz Lasów Państwowych, w trybie art. 24 ust.4: **5 wniosków**
3. Na rzecz Agencji Mienia Wojskowego, w trybie art. 24 ust. 4c (od 5 października 2023r.): **0 wniosków**

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

Działania wspierające rozwój sektora rolno- spożywczego

POŻYCZKI Z KOWR

POŻYCZKI UDZIELANE PRZEZ KOWR

KOWR UDZIELA POŻYCZEK W RAMACH 3 MECHANIZMÓW:

- Pożyczki ze środków finansowych uzyskanych z gospodarowania mieniem Zasobu WRSP (innowacyjne)
- Pożyczki pomocowe – Linia POM2023
- Pożyczki płynnościowe – Linia SKUP PR

INFORMACJE DOTYCZĄCE WSZYSTKICH POŻYCZEK:

WNIOSKI:

Składane są we właściwym miejscowo, ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy, Oddziale Terenowym KOWR, na formularzu dostępnym w siedzibach Oddziałów Terenowych KOWR oraz na stronie internetowej KOWR www.gov.pl/kowr

POŻYCZKI UDZIELANE PRZEZ KOWR (c.d.)

	Pożyczki innowacyjne	Pożyczki pomocowe (LINIA POM2023)	Pożyczki płynnościowe (Linia SKUP PR)
BENEFICJENT	rolnik indywidualny w rozumieniu ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, prowadzący gospodarstwo rodzinne - osoby fizyczne i osoby prawne mające miejsce zamieszkania/siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej, które od co najmniej 5 lat prowadzą działalność gospodarczą w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej, zwierzęcej, skupu, przechowywania lub przetwórstwa rolno-spożywczego.	rolnik indywidualny w rozumieniu ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, prowadzący gospodarstwo rodzinne	Przedsiębiorca, prowadzący działalność w zakresie skupu, przechowywania lub przetwarzania ziaren zbóż, kukurydzy lub rzepaku, który: ✓ jest osobą fizyczną, osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której właściwa ustawa przyznaje zdolność prawną, ✓ posiada miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ✓ wykonuje działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, ✓ od co najmniej 3 lat prowadzi działalność gospodarczą w zakresie skupu, przechowywania lub przetwarzania ziaren zbóż, kukurydzy lub rzepaku, ✓ posiada certyfikowane magazyny do przechowywania produktów rolnych, ✓ posiadał nadwyżkę finansową na koniec co najmniej jednego z lat obrotowych zakończonych w roku kalendarzowym 2020, 2021 lub 2022.

POŻYCZKI UDZIELANE PRZEZ KOWR (c.d.)

CEL i PRZEZNACZENIE POŻYCZKI	• działania dotyczące skupu, przechowywania lub przetwarzania produktów rolnych, • działania innowacyjne i rozwojowe związane z rozwojem produkcji roślinnej, zwierzęcej, przetwórstwa rolno-spożywczego lub modernizacji i powiększania gospodarstw rolnych, w tym zakup gruntów.	• zakup nawozów, środków ochrony roślin i materiału siewnego, • zakup pasz do produkcji zwierzęcej, • wydatki niezbędne do zapewnienia ciągłości działania gospodarstwa, • spłata bieżących rat kredytów obrotowych lub inwestycyjnych, • spłata bieżących rat leasingu, • spłata bieżących zobowiązań publiczno-prawnych, • odbudowanie produkcji po wystąpieniu chorób zakaźnych zwierząt lub chorób roślin. Wydatki muszą zostać poniesione w terminie 180 dni od daty uruchomienia pożyczki.	• nieopłacone na dzień złożenia wniosku zobowiązania z tytułu skupu zbóż, kukurydzy lub rzepaku, powstałe w okresie od dnia 15.12.2022 r., i/lub • powstałe po dacie złożenia wniosku zobowiązania z tytułu skupu zbóż, kukurydzy lub rzepaku wobec dostawców tj. rolników indywidualnych w rozumieniu ustawy z dnia 11 kwietnia 2003r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2569 ze zm.) <i>Warunek: pochodzenie skupowanych zbóż, kukurydzy oraz rzepaku z krajowych upraw własnych dostawców</i>
--	---	---	--

RESTRUKTURYZACJA ZADŁUŻONYCH PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH GOSPODARSTWA ROLNE

RESTRUKTURYZACJA ZADŁUŻNYCH PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH GOSPODARSTWA ROLNE

Regulowana jest przez ustawę z dnia 9 listopada 2018 roku, o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz. U. z 2019 r. poz. 33).

Podmioty mogące ubiegać się o przejęcie długu.

O przejęcie długu mogą ubiegać się **podmioty prowadzące gospodarstwo rolne**, które **nie** znajdują się w stanie likwidacji lub upadłości lub wobec których nie toczy się postępowanie restrukturyzacyjne na podstawie ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne.

RESTRUKTURYZACJA ZADŁUŻNYCH PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH GOSPODARSTWA ROLNE (c.d)

Restrukturyzacja polega na:

- 1) udzielaniu przez KOWR podmiotowi prowadzącemu gospodarstwo rolne pomocy publicznej w formie gwarancji zabezpieczającej spłatę kredytu restrukturyzacyjnego,
- 2) przejęciu przez Krajowy Ośrodek długu podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej pod warunkiem przeniesienia własności całości albo części nieruchomości rolnej na rzecz Skarbu Państwa.

Przejęty przez Krajowy Ośrodek dług nie może przekroczyć wartości nieruchomości rolnej, której własność jest przenoszona na rzecz Skarbu Państwa, pomniejszonej o wysokość sumy hipoteki ustanowionej na tej nieruchomości.

Po przeniesieniu własności nieruchomości rolnej na rzecz Skarbu Państwa w związku z przejęciem długu dotychczasowy właściciel może skorzystać z prawa pierwszeństwa do:

- 1) dzierżawy tej nieruchomości;
- 2) dzierżawy tej nieruchomości z zapewnieniem dzierżawcy prawa kupna przedmiotu dzierżawy najpóźniej z upływem okresu, na jaki została zawarta umowa dzierżawy;
- 3) nabycia tej nieruchomości po upływie co najmniej pięciu lat od dnia przeniesienia na rzecz Skarbu Państwa własności tej nieruchomości rolnej.

ROZWÓJ RYNKÓW ROLNYCH W 2023 Roku

WYDZIAŁ ROZWOJU RYNKÓW ROLNYCH

(zakres działania)

1/ Obsługa Funduszy i promocji produktów rolno-spożywczych

Do wpłat na Fundusz są obowiązane podmioty skupujące, będące podatnikami podatku od towarów i usług.

Do zadań KOWR należy wyłącznie administrowanie funduszami promocji oraz obsługa rachunków bankowych poszczególnych funduszy.

Dyrektor Generalny KOWR:

- dysponuje środkami funduszy promocji na podstawie uchwał komisji zarządzających,
- zapewnia obsługę prawną oraz techniczno-biurową funduszy i komisji,
- sporządza sprawozdania z wykonania planu finansowego funduszy,
- ustala w drodze decyzji wysokości wpłat na Fundusz Promocji Mleka,
- odmawia realizacji uchwał komisji zarządzających niezgodnych z przepisami prawa.

Liczba złożonych deklaracji (rok 2023):

- I kwartał – **193 szt.**
- II kwartał – **209 szt.**
- III kwartał - **176 szt.**

WYDZIAŁ ROZWOJU RYNKÓW ROLNYCH (c.d)

(zakres działania)

2/ Monitorowanie oraz nadzór nad uprawą tytoniu oraz produkcją i zbyciem surowca tytoniowego

KOWR m.in.:

- 1) prowadzi rejestr producentów surowca tytoniowego;
- 2) gromadzi dane od producentów surowca tytoniowego;
- 3) gromadzi dane od pośredniczących podmiotów tytoniowych oraz podmiotów reprezentujących przedsiębiorców zagranicznych.

- ilość czynnych producentów surowca tytoniowego - **30**
- Ilość decyzji w sprawie wpisu do rejestru producentów surowca tytoniowego – **1**
- Ilość decyzji w sprawie wykreślenia z rejestru producentów surowca tytoniowego – **1**
- Ilość przesłanych informacji o produkcji i zbyciu surowca tytoniowego za rok sprawozdawczy 2022/2023 – **30**
- Ilość przeprowadzonych kontroli - **5 producentów**

W wyniku kontroli stwierdzono u 1 producenta złożenie informacji rocznej po terminie za rok 2022/2023. Konsekwencją stwierdzonych nieprawidłowości jest zgłoszenie podejrzenia popełnienia wykroczenia do organów ścigania – policji.

WYDZIAŁ ROZWOJU RYNKÓW ROLNYCH (c.d.)

(zakres działania)

3/ Rynek mleka

KOWR prowadzi monitorowanie skupu mleka w kraju oraz prowadzenie rejestru pierwszych podmiotów skupujących mleko krowie.

- ilość podmiotów skupujących mleko – **12**

Ilość „Informacji miesięcznych o ilości skupionego mleka krowiego przesłanych przez podmioty skupujące – **132 szt.**

Ilość skupionego mleka przez podmioty skupujące w 2023 roku do 15.11.2023r.– **121 598 345 kg**

Zlecono przez Departament Interwencji Rynkowych 2 kontrole podmiotów skupujących:

Okres kontroli: 2022 rok

Kontrole nie stwierdziły nieprawidłowości.

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

WYDZIAŁ ROZWOJU RYNKÓW ROLNYCH (c.d.)

(zakres działania)

4/ Systemy Jakości Produktów Rolnych i Środków Spożywczych poddziałanie 3.1 Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości PROW 2014-2020

Pomoc przyznawana jest rolnikowi aktywnemu zawodowo, który uczestniczy w systemach jakości, wytwarza produkty, przeznaczone bezpośrednio lub po przetworzeniu do spożycia przez ludzi oraz spełnia określone warunki.

Aby skorzystać z pomocy należy wytwarzać produkty:

- a. których nazwy zostały wpisane do rejestru gwarantowanych tradycyjnych specjalności, lub
- b. objęte systemem rolnictwa ekologicznego, lub
- c. objęte systemem ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych wyrobów winiarskich, lub
- d. integrowanej produkcji roślin, lub
- e. zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu „Jakość Tradycja”, lub
- f. zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu „Quality Meat Program”, lub
- g. zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu „Pork Quality System”, lub
- h. zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu „Quality Assurance for Food Products” – „Tuszki, elementy i mięso z kurczaka, indyka i młodej polskiej gęsi owsianej”, lub
- i. zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu „Quality Assurance for Food Products” – „Kulinarne mięso wieprzowe”, lub
- j. zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu „Quality Assurance for Food Products” – „Wędliny”.

- Ilość złożonych wniosków o przyznanie płatności - **1**
- Ilość decyzji przyznających płatność – **1**
- Ilość decyzji o odmowie przyznania płatności – **0**
- Kwota wypłacona – **2 190,00 PLN**

WYDZIAŁ ROZWOJU RYNKÓW ROLNYCH (c.d.)

(zakres działania)

5/ Monitorowanie umów na dostarczanie produktów Rolnych

Obowiązek zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych został wprowadzony w celu wzmocnienia współpracy w łańcuchu dostaw żywności oraz wzmocnienia pozycji producenta rolnego jako pierwszego ogniwa w łańcuchu dostaw żywności.

Celem mechanizmu realizowanego przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa jest m.in.:

- monitorowanie przestrzegania obowiązku zawierania przez pierwszych nabywców z producentami produktów rolnych pisemnych umów lub umów w formie dokumentowej albo elektronicznej na dostarczenie produktów rolnych, spełniających warunki określone w przepisach prawa unijnego i krajowego oraz
- wymierzanie kar pieniężnych pierwszym nabywcom produktów rolnych, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów wspólnotowych lub krajowych regulujących obowiązek zawierania umów na dostarczenie produktów rolnych.

WYDZIAŁ ROZWOJU RYNKÓW ROLNYCH (c.d.) **(zakres działania)**

5/ Monitorowanie umów na dostarczanie produktów Rolnych (c.d.)

Na zlecenie Departamentu Interwencji Rynkowych, WRRR OT w Pruszczu Gdańskim zlecił przeprowadzenie **9 kontroli dotyczących:**

sprawdzenia czy dostawy produktów rolnych tj. rynków owoców (jabłek), rynku owoców miękkich (malina, truskawka, borówka, porzeczka – czarna i czerwona, wiśnia) oraz rynku wieprzowiny)- realizowane są/były na podstawie pisemnej umowy lub umowy zawartej w formie dokumentowej albo elektronicznej na dostarczenie produktów rolnych zawartej pomiędzy nabywcą i dostawcą w podmiotach:

Okres kontroli:

- dla rynku wieprzowiny za I kwartał 2023 r.
- dla rynku owoców – III-IV kwartał 2022 r.
- dla rynku owoców miękkich – od V-VII – 2023r.

Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

WYDZIAŁ ROZWOJU RYNKÓW ROLNYCH (c.d.) **(zakres działania)**

6/ Program dla szkół

Program unijny koordynowany przez KOWR polegający na dostarczaniu owoców, warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych. Celem programu jest kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych poprzez dostarczanie komponentów owocowo-warzywnych oraz mlecznych do uczniów szkół podstawowych z klas I – V oraz i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia oraz do klas I i II ogólnokształcących szkół baletowych których rodzice/opiekunowie wyrazili zgody.

WYDZIAŁ ROZWOJU RYNKÓW ROLNYCH (c.d.)

(zakres działania)

6/ Program dla szkół (c.d.):

a) rok szkolny 2022/2023

- liczba zatwierdzonych dostawców realizujących program – 3,
- liczba zawartych umów na I semestr – **1 051**
(liczba dzieci w komponencie: owocowym -**183 923**, mlecznym **180 055**),
- liczba zawartych umów na II semestr – **1 051**
(liczba dzieci w komponencie: owocowym -**185 089**, mlecznym **176 586**),
- liczba złożonych wniosków o wypłatę pomocy – 237,
- suma wypłaconych środków za rok szkolny 2022/2023– **22 321 508,49 zł**

b) rok szkolny 2023/2024

- liczba zatwierdzonych dostawców realizujących program - 3,
 - liczba zawartych umów na I semestr – **1 053**
(liczba dzieci w komponencie: owocowym -**185 089**, mlecznym **181 652**),
- Do dnia 15.11.2023r. wypłacono **861 586,50 zł**

WYDZIAŁ ROZWOJU RYNKÓW ROLNYCH (c.d.) **(zakres działania)**

7/ Monitorowanie rynku konopi włóknistych

Zgodnie z ustawą z dnia 24 marca 2022 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) jest zobowiązany do monitorowania rynku konopi włóknistych.

WARUNKIEM PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE UPRAWY KONOPI WŁÓKNISTYCH JEST UZYSKANIE WPISU PRODUCENTA DO REJESTRU KONOPI WŁÓKNISTYCH.

Wniosek o wpis producenta do rejestru konopi włóknistych należy składać do dyrektora oddziału terenowego KOWR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu zamierzającego uprawiać konopie włókniste. Producent, który spełnia wymogi, zostaje wpisany do rejestru konopi włóknistych na podstawie zaświadczenia wydanego przez właściwego dyrektora oddziału terenowego KOWR.

WYDZIAŁ ROZWOJU RYNKÓW ROLNYCH (c.d.)

(zakres działania)

7/ Monitorowanie rynku konopi włóknistych (c.d.)

- ilość czynnych producentów konopi włóknistych – **64**
- ilość czynnych podmiotów skupowych - **3**
- ilość złożonych wniosków o wpis do rejestru producentów konopi włóknistych - **41**
- ilość wydanych decyzji - **37**
- ilość złożonych wniosków o wpis do rejestru podmiotów skupowych konopi włóknistych - **2**
- ilość wydanych decyzji - **2**
- ilość wniosków o wykreślenie producentów konopi włóknistych - **5**
- ilość informacji rocznych podmiotów skupowych konopi włóknistych - **3**

Kontrole

- ilość kontroli producentów konopi włóknistych - **8**
- ilość kontroli podmiotów skupowych konopi włóknistych – **1**

Wyniki kontroli dla producentów/ podmiotów skupowych konopi włóknistych – wszystkie pozytywne.

WYDZIAŁ ROZWOJU RYNKÓW ROLNYCH (c.d.)

(zakres działania)

8/Monitorowanie rynku maku

Podstawowym celem mechanizmu jest wsparcie rozwoju upraw maku, przy jednoczesnym uwzględnieniu celu jakim jest przeciwdziałanie narkomanii. Nowe przepisy ułatwią podmiotom prowadzenie działalności w zakresie uprawy i skupu maku dzięki m.in.:

- szybkiej rejestracji,
- zniesieniu obowiązku uzyskania corocznego zezwolenia,
- zniesieniu ograniczenia powierzchniowego, regionalnego oraz czasowego w wydawanym zaświadczeniu,
- umożliwieniu uprawy maku na potrzeby własne – nie więcej niż 1 ha rocznie.

Z dniem 1 stycznia 2023 r. warunkiem prowadzenia działalności w zakresie uprawy lub skupu maku jest uzyskanie wpisu do rejestru maku, prowadzonego przez właściwego dyrektora oddziału KOWR ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu zamierzającego uprawiać lub skupować mak.

WYDZIAŁ ROZWOJU RYNKÓW ROLNYCH (c.d.)

(zakres działania)

8/Monitorowanie rynku maku (c.d.)

- ilość czynnych producentów maku – **3**
- ilość czynnych podmiotów skupowych – **0**
- ilość złożonych wniosków o wpis do rejestru producentów maku – **3**
- ilość wydanych decyzji - **3**
- ilość złożonych wniosków o wpis do rejestru podmiotu skupującego mak – **0**
- ilość wydanych decyzji – **0**
- wnioski o wykreślenie - **brak**
- ilość informacji rocznych podmiotów skupowych – **0**

Kontrole

- ilość kontroli producentów maku – **1**
w trakcie kontroli

WYDZIAŁ ROZWOJU RYNKÓW ROLNYCH (c.d.)

(zakres działania)

9/Fundusz Ochrony Rolnictwa

Od 1 lipca 2023 r. weszła w życie ustawa o Funduszu Ochrony Rolnictwa.

Celem zasadniczym tego aktu prawnego jest stworzenie możliwości prawnych gwarantujących producentom rolnym rekompensatę z tytułu utraty przychodów z prowadzonej przez nich działalności rolniczej w przypadku upadłości nabywców produktów rolnych.

Fundusz stanowi wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

- ilość złożonych wniosków – **13**

- ilość wydanych decyzji – **13**

Kwota wypłacona – **1 576 485,36 zł**

WYDZIAŁ ROZWOJU RYNKÓW ROLNYCH (c.d.)

(zakres działania)

10/ Promocja produktów rolno-spożywczych

- Ogólnopolski konkurs pt. Bitwa Regionów
- Konkurs pt. Prezentacja Stołów Wielkanocnych
- Kampania Produkt Ekologiczny
- Warsztaty dla młodzieży z placówek wychowawczych
- Stoiska na Jarmarku Bożonarodzeniowym w Gdańsku

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

infolinia

www.kowr.gov.pl